

Quicksan natuurwaardenonderzoek

Wierdensestraat 123-127 Rijssen

In het kader van de Flora- & Faunawet

Colofon

Quicksan natuurwaardenonderzoek Wierdensestraat 123-127 Rijssen

In het kader van de Flora & faunawet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Projectnummer en versie: 613, versie 1.0		Status: Concept
Projectleider: Ing. [REDACTED]	Veldmedewerker(s): Ing. [REDACTED]	Rapportdatum: 13-4-2015
Ligging projectgebied: Wierdensestraat 123-127		

Correspondentieadres:

[REDACTED]
[REDACTED] Haaksbergen
[REDACTED]

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het plangebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	6
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer.....	6
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	6
4. Soortenbescherming; het onderzoek.....	7
4.1 Methode.....	7
4.2 Verwachting.....	8
4.3 Resultaten.....	8
4.4 Toetsingskader.....	10
4.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	11
4.6 Historische gegevens.....	13
4.7 Volledigheid van het onderzoek.....	13
5. Conclusies en advies.....	14
Bijlagen:.....	15

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van een perceel met drie woningen ten noorden van Wierdensestraat in Rijssen. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet, de ecologische hoofdstructuur en de Natuurbeschermingswet.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdieren- en amfibieënsoorten, vleermuizen en vogels. De amfibieën en grondgebonden zoogdieren benutten het onderzoeksgebied uitsluitend als foerageergebied. Deze soorten bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. De grondgebonden zoogdieren zullen het terrein op tijd verlaten en bij de amfibieën gaat het om een zeer klein aantal waardoor er geen nadere maatregelen genomen hoeven te worden in het kader van de algemene zorgplicht.

Alle bezette vogelnesten zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren en/of vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden. Mogelijk nestelen Gierzwaluwen onder het dakvlak van de te slopen woningen. Vooral het dakvlak van de meest zuidelijke woning lijkt potentiële invliegopeningen te hebben waardoor Gierzwaluwen de holle ruimte tussen dakpannen en dakbeschot kunnen bereiken. Nestplaatsen van de Gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Om nestplaatsen van Gierzwaluwen te mogen verstoren/vernieten is een ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet vereist. Nader onderzoek is noodzakelijk om zekerheid te verkrijgen over de functie van de woningen voor Gierzwaluwen.

Ondanks dat er geen vleermuizen zijn waargenomen en er geen directe aanwijzingen zijn gevonden, kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de woningen niet uitgesloten worden. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek is vereist om de functie van de woningen voor vleermuizen helder te krijgen. Onderzoek zal aantonen welke soorten een verblijfplaats in het gebied bezetten, om hoeveel dieren het gaat en welke functie(s) de verblijfplaats heeft voor vleermuizen. Vervolgonderzoek naar vleermuizen dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol zoals dat is vastgesteld door het Ministerie.

De aanwezigheid van nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten betekent niet dat de voorgenomen activiteit geen doorgang kan vinden, maar dat er nadere maatregelen genomen moeten worden om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van een perceel met drie woningen ten noorden van Wierdensestraat in Rijssen. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet, de ecologische hoofdstructuur en de Natuurbeschermingswet.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied.

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoekopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied ligt aan de noordrand van de bebouwde kom van Rijssen en bestaat uit de percelen Wierdensestraat 123, 125 en 127. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven met de cirkel.

Globale ligging van het plangebied in de omgeving. Het plangebied wordt met de gele cirkel aangeduid.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit drie vrijstaande woningen met een schuur aan de achterzijde. De woningen dateren uit de eerste helft van de vorige eeuw en zijn gebouwd van baksteen en gedekt met gebakken pannen. Aan de achterzijde van de woningen liggen siertuinen met gazon en struiken. Hoge opgaande bomen en open water ontbreken in het plangebied.

Detailopname van het plangebied. Het plangebied wordt met de lijn aangeduid.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het plan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Slopen van alle bebouwing
- Bouwen zes nieuwe woningen

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied.

We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen door (bos)bouwwerkzaamheden, sloop- en bouwwerkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soort en;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de activiteit wordt als lokaal beschouwd. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect van de sloop, bouw en exploitatie merkbaar is buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens de bouw- en sloopfase geluid, trilling of stof merkbaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en hebben geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect buiten het plangebied.

4. Soortenbescherming; het onderzoek

4.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 8 april 2015 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, temperatuur 12 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 8 april
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2015)
- Atlas van de zoogdieren van Overijssel (Douma 2011)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek omdat de onderzoeksperiode buiten de bloeitijd van de meeste soorten ligt. Begin april zijn de vroege voorjaarsbloeiers goed waarneembaar, de soorten die later bloeien soms minder goed. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat nog niet alle zomergasten teruggekeerd zijn uit hun overwinteringsgebieden. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten in het onderzoeksgebied.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen. Op basis van landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen omdat deze dieren verscholen zitten in hun winterverblijfplaatsen. Maart 2015 was vrij fris waardoor ook de vroege voorjaarssoorten als gewone pad nog niet bijzonder actief zijn in de eerste decade van april. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kevers en mieren omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde kever- en mierensoorten ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied niet onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde vissensoorten en kreeftachtigen ontbreekt.

4.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Kevers
- Vissen en kreeftachtigen
- Reptielen
- Vaatplanten
- Libellen
- Dagvlinders

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Vogels
- Vleermuizen (foerageergebied, verblijfplaatsen in gebouwen)
- Grondgebonden zoogdieren (algemene- en weinig kritische soorten)
- Amfibieën (algemene- en weinig kritische soorten)

4.3 Resultaten

Planten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde plantensoorten waargenomen. De inrichting en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied tot een nagenoeg ongeschikte groeiplaats voor beschermde soorten.

Broedvogels

Het is aannemelijk dat er ieder voortplantingsseizoen vogels nestelen in het onderzoeksgebied. Vogels kunnen nestelen in de bomen, struiken en in de gebouwen. Er zijn geen soorten waargenomen, maar verwacht wordt dat soorten als Houtduif, Merel, Tjiftjaf, Vink en Heggenmus in het gebied nestelen. Er zijn in het gebied geen Huismussen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat Huismussen in het gebied nestelen.

Gierzwaluwen bezetten doorgaans nestplaatsen onder pannen en holle plekken onder windveren en loodslabben. Een rij pannen aan de zuidzijde van het dak van de meest zuidelijke woning ligt iets los van het dak waardoor het voor Gierzwaluwen mogelijk wordt om de holle ruimte tussen het dakbeschot en de pannen te bereiken. De vrije aanvliegroute (geen obstakels) maakt het dakvlak tot een potentiële broedplaats voor Gierzwaluwen.

Potentiële invliegopeningen voor Gierzwaluw om nestplaats onder pannen te bereiken.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn in het gebied geen vleermuizen waargenomen, maar de onderzoeksmethode vormt voor dergelijke woningen een ongeschikte onderzoeksmethode om zekerheid te verkrijgen over de functie van de woningen voor vleermuizen.

Kansrijke locaties voor een vleermuis om zich te verstoppen.

Alle drie de huizen beschikken over potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen zoals holle ruimtes onder pannen, achter loodslabben, achter windveren/gevelbetimmeringen en mogelijk in de holle spouw. Gelet op de bouwstijl, gebruikte materialen en staat van onderhoud, dan is het aannemelijk dat een solitaire verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis in één van de woningen aanwezig is. De aanwezigheid van een kraamkolonie wordt niet geheel uitgesloten, maar ook niet zeer reëel geacht. De gebouwen vormen een ongeschikte winterverblijfplaats.

Het gebied wordt mogelijk incidenteel benut als foerageergebied door vleermuizen. Vanwege de beperkte oppervlakte en de inrichting, heeft het gebied een beperkte betekenis als een foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement. Hierdoor heeft het plangebied geen functie als vliegroute voor vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het is aannemelijk dat de deelgebieden tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als egel en konijn en mogelijk steenmarter behoren. Deze soorten benutten het terrein uitsluitend als foerageergebied en bezetten er geen vaste verblijfplaats (en).

Amfibieën& reptielen

Er zijn in het onderzoeksgebied geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het plangebied vormt een ongeschikt leefgebied voor reptielen, maar mogelijk behoren de tuinen tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Vanwege de ligging op enige afstand van geschikte voortplantingswateren, gaat het daarbij hooguit om één of enkele dieren.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Weekdieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

4.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

4.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

In het onderzoeksgebied komen geen beschermde plantensoorten voor. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Het is aannemelijk dat er ieder voortplantingsseizoen vogels nestelen in het onderzoeksgebied. Vogels nestelen mogelijk in de (opgaande) beplanting en bebouwing. Daarbij gaat het hoofdzakelijk om soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Het dakvlak van de meest zuidelijke woning wordt als potentiële broedplaats voor de Gierzwaluw beschouwd.

Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is augustus-februari. Initiatiefnemer mag werkzaamheden uitvoeren buiten voortplantingsseizoen die voorkomen dat vogels gaan nestelen in het gebied.

Nestplaatsen van de Gierzwaluw zijn jaarrond beschermd, dus ook buiten de broedtijd. Omdat op basis van het uitgevoerde onderzoek geen zekerheid verkregen is over de functie van de woningen voor Gierzwaluwen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in de maanden juni-juli. Ook een nadere visuele inspectie van het dakvlak zal geen soelaas bieden aangezien Gierzwaluwen geen nest bouwen waardoor de nestplaats als zodanig niet, of nauwelijks visueel herkenbaar is. Vervolgonderzoek naar de functie van de gebouwen voor Gierzwaluwen is het meest kansrijk in de periode dat de vogels nesten zoeken en tijdens de jongen fase.

Zoogdieren; vleermuizen

M.b.t. verblijfplaatsen

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de aanwezigheid van een verblijfplaats in de bebouwing niet uitgesloten worden. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd volgens de ff-wet. Voordat gebouwen gesloopt mogen worden dient zekerheid verkregen te worden over de functie van de gebouwen voor vleermuizen. Indien door uitvoering van de voorgenomen activiteit verblijfplaatsen verstoord en/of vernield worden, is een ontheffing ex. art. 75C van der Ff-wet vereist. Vleermuizen kunnen de gebouwen in het plangebied benutten als zomer-, winter- en paar-verblijfplaatsen en als kraamkolonie. Daarbij kan het gaan om soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Op basis van het uitgevoerde onderzoek is geen duidelijkheid verkregen over de functie van de gebouwen voor vleermuizen. Vervolgonderzoek is noodzakelijk om de gebouwen te mogen slopen conform de Ff-wet. Onderzoek naar de functie van gebouwen voor vleermuizen is sterk gebonden aan seizoenen en bestaat uit minimaal vier bezoeken aan het plangebied in de avond/nacht/vroege ochtend in de periode juni-september. Deze inspanning is conform het 'vleermuisprotocol' van het Ministerie.

M.b.t. foerageergebied

Het onderzoeksgebied heeft geen functie als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

M.b.t vliegroute

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect of het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Het onderzoeksgebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdiersoorten. Deze soorten staan vermeld in tabel 1-2 van de Ff-wet en benutten het terrein als foerageergebied. Zij worden door de voorgenomen activiteit niet verstoord, verwond of gedood. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van reptielen, maar mogelijk wel van sommige amfibieënsoorten. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze dieren geldt een algemene vrijstelling, maar voorkomen moet worden dat deze dieren onnodig verstoord, verwond en/of gedood worden. Het aantal amfibieën in het plangebied is zeer laag, het gaat hooguit om enkele exemplaren. Gelet op de aard en schaal van de werkzaamheden en het zeer schaarse voorkomen van amfibieën in het terrein, hoeven er geen specifieke maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht genomen te worden.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde dagvlindersoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde libellensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde kever- en mierensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Geschikte habitat voor vissen en kreeftachtigen ontbreekt in het onderzoeksgebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	div. soorten.	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van</i>	Terrein bouwrijp maken buiten voortplantingsperiode

		<i>eieren</i>	
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Mogelijk Gierzwaluw	<i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van voortplantingsplaatsen</i>	Vervolgonderzoek uitvoeren
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	onbekend	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	onbekend	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Vervolgonderzoek uitvoeren
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Geen soorten tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Libellen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

** Toelichting verbodsbepalingen tabel:*

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

4.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

4.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

5. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdieren- en amfibieënsoorten, vleermuizen en vogels. De amfibieën en grondgebonden zoogdieren benutten het onderzoeksgebied uitsluitend als foerageergebied. Deze soorten bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. De grondgebonden zoogdieren zullen het terrein op tijd verlaten en bij de amfibieën gaat het om een zeer klein aantal waardoor er geen nadere maatregelen genomen hoeven te worden in het kader van de algemene zorgplicht.

Alle bezette vogelnesten zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren en/of vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden. Mogelijk nestelen Gierzwaluwen onder het dakvlak van de te slopen woningen. Vooral het dakvlak van de meest zuidelijke woning lijkt potentiële invliegopeningen te hebben waardoor Gierzwaluwen de holle ruimte tussen dakpannen en dakbeschot kunnen bereiken. Nestplaatsen van de Gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Om nestplaatsen van Gierzwaluwen te mogen verstoren/vernielen is een ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet vereist. Nader onderzoek is noodzakelijk om zekerheid te verkrijgen over de functie van de woningen voor Gierzwaluwen.

Ondanks dat er geen vleermuizen zijn waargenomen en er geen directe aanwijzingen zijn gevonden, kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de woningen niet uitgesloten worden. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek is vereist om de functie van de woningen voor vleermuizen helder te krijgen. Onderzoek zal aantonen welke soorten een verblijfplaats in het gebied bezetten, om hoeveel dieren het gaat en welke functie(s) de verblijfplaats heeft voor vleermuizen. Vervolgonderzoek naar vleermuizen dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol zoals dat is vastgesteld door het Ministerie.

De aanwezigheid van nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten betekent niet dat de voorgenomen activiteit geen doorgang kan vinden, maar dat er nadere maatregelen genomen moeten worden om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

